

ВІСНИК ХУСТЩИНИ

№ 8
18 січня 2025 року

Війни 2024-2025: нові союзники і нові вороги

Як пов'язані найбільші військові конфлікти у світі та чим вони загрожують світовому порядку вже завтра?

Раптове повалення президента Сирії Башара Асада, північно-корейські солдати на боці Росії, обстріли РФ британськими та американськими ракетами, які відправили в Україну, ізраїльські удари по Лівану та Газі американською зброєю, обстріл еменськими ракетами Ізраїлю... Це складне і запутане павутиння конфліктів, і воно змушує ставити неминуче запитання: а чи не стають лінії бойових дій у світі дедалі більше взаємопов'язаними? Ні, це ще не Третя світова війна, хоч президент Путін і любить порозмакувати цією загрозою, щоб відлякати Захід від надсилання потужнішої зброї в Україну. Але зрозуміло, що багато конфліктів на нашій планеті мають міжнародний вимір. Що ж їх об'єднує?

якщо це не найсильніші солдати, 10 тисяч – це багато, це дві бригади, – каже **Рустам Нургудін**, український командир бригади «Ахіллес», що воює на передовій. – До прикладу, щоб витіснити росіян з Харківщини знадобилося лише дві бригади». Висловлюючи побоювання, яке поділяють багато українців, він додає: «Так, наші західні союзники допомагають нам зброєю та навчанням, і ми дуже вдячні за це, але масштаби цього непорівнянні з військовою допомогою, яку Росія отримує від Ірану та Північної Кореї».

Війна в Україні була інтернаціоналізована ще задовго до того, як з'явилися північнокорейці. Білорусь, номінально незалежна європейська держава, яка майже повністю діє нога в ногу з Москвою, була використана як стартовий майданчик для нападу на Україну. А Іран майже від самого початку (через кілька місяців після того, як Росія почала повномасштабне вторгнення) почав постачати їй свої безпілотики «Shahed». Нещодавно Ісламську Республіку також звинуватили в доставці потужних балістичних ракет до Росії через Каспійське море.

І Захід навряд чи був стороннім спостерігачем у цьому конфлікті. Величезний односторонній канал допомоги США, НАТО та ЄС, як фінансової, так і військо-

вої, досі дозволяв Україні значною мірою стримувати російську армію. «Те, що ми бачимо, – це принциповий дисбаланс підходів, – каже український експерт ВВС **Віталій Шевченко**. – У той час як західна політика обережності та стримування обмежувала Україна в тому, що вона може робити, Москва, схоже, не стурбована розширенням конфлікту і, можливо, навіть прагне до цього».

БЛИЗЬКИЙ СХІД: ШАХІВНИЦЯ ПЕРЕВЕРНУТА

У цій частині світу є кілька складних конфліктів – усі вони або вирують, або сплять, але всі тривають одночасно. Та спочатку важливе застереження. На відміну від враження, яке ми часто отримуємо через світові ЗМІ, більша частина Близького Сходу не перебуває у стані війни. Повсякденне життя в таких місцях, як Дубай, Саудівська Аравія та Єгипет, триває своїм ходом, без загрози війни. Навіть у країнах, які недавно у тій чи іншій формі пережили конфлікт, як-от Ірак та Іран, життя більшості людей здебільшого мирне.

СИРІЯ: ПІД НОВИМ КЕРІВНИЦТВОМ

Майже ніхто не чекав цього. Ні президент Сирії, який виїхав із країни, ні його прихильники в

Тегерані, Москві чи Бейруті. Схоже, не чекала на це і оснащена багатьма мільярдами доларів розвідувальна спільнота Америки.

Менш ніж за два тижні коаліція ісламістських повстанців, відома як «Хаят Тахрір аш-Шам» (ХТШ), яку ООН, США, ЄС і Велика Британія визнають терористичною організацією, зуміла вирватися зі своєї цитаделі на північному заході Сирії та захопити місто за містом, перетворившись на нових правителів Сирії.

Це значно більше, ніж просто локальна подія в одній країні, тут є кілька міжнародних аспектів. Востаннє, коли сирійські повстанці, здавалося, загрожували правлінню Асада в 2015 році, Іран, Хезболла і Росія прийшла йому на допомогу і відкинули повстанців.

Але не цього разу. Росія зайнята боротьбою з Україною, Хезболла була знищена у своїй короткій війні з Ізраїлем, а Іран вражений, побачивши, як легко ізраїльські літаки змогли проникнути в його повітряний простір цієї осені. У результаті союзники Асада не змогли чи не схотіли прийти йому на допомогу, в той час як Туреччина, яка підтримує повстанців, побачила можливість змінити ситуацію на свою користь.

(Закінчення на 5 стор.)

Інтерв'ю з Мирославом Білецьким, керівником ОВА

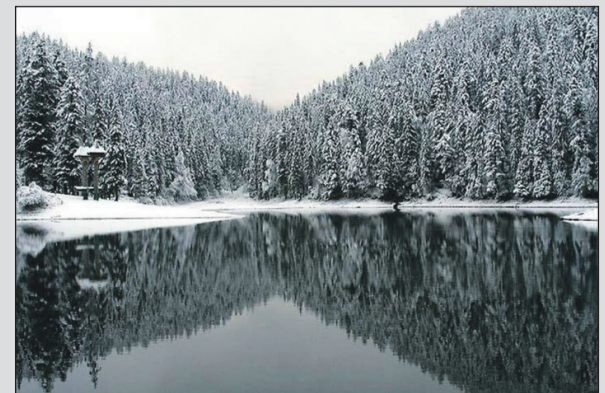
Стор. 2-3

Сучасна урологічна служба та пластична хірургія у Хустській центральной лікарні

Стор. 6

Топ-5 локацій для зимового відпочинку у Хустському районі

Стор. 7

Інтерв'ю з Мирославом Білецьким, керівником ОДА

Наприкінці третього року повномасштабної війни Росії проти України продовжується процес релокації бізнесу до тилового Закарпаття. Минулоріч в регіоні запустилися 2228 суб'єктів господарювання: від ФОПів, яких переважає більшість, до юридичних осіб. Цей процес продовжується, область і зараз отримує та розглядає нові заявки, від великих важливих для держави бізнесів, зокрема.

Релокація, переконує в інтерв'ю Укрінформу начальник Закарпатської ОВА Мирослав Білецький, триватиме й далі – навіть після закінчення війни. Адже світ змінився, і якщо колись на Закарпатті будували багато військових частин, бо ворог тієї держави, СРСР, був на заході, а весь бізнес переважно розміщували на сході, в глибокому тилу, то тепер все навпаки. Ворог показав зуби на півночі та на сході нашої країни, тож саме там варто розміщувати військові частини. А сюди, в глибокий тил, варто й далі переносити виробництво. Цей процес вже змінив та продовжує змінювати регіон. Як ніколи необхідно та важливо відкривати нові КПП на кордонах з Угорщиною, Румунією та Словаччиною, через які вироблений на Закарпатті продукт іде в ЄС.

ДІЄ 107 ШЕЛТЕРІВ, ІЩЕ ЧОТИРИ ЗАПРАЦЮЮТЬ ЦЬОГО РОКУ

– Оскільки ми з вами говоримо на початку нового 2025 року, варто підсумувати попередній. Які, на вашу думку, найбільші досягнення та провали для Закарпаття у 2024-му?

– Передусім серед досягнень – те, що Закарпаття стає економічно самостійним. У минулому році ми змінили вектор дотаційності з понад 64% залежності від держбюджету до 44%. Це гарна тенденція. І зрозуміло, що це завдяки, зокрема, релокованому бізнесу. У нас тільки за цей рік прирост в понад 2200 суб'єктів господарювання різної форми власності: від ФОПів до юридичних осіб. За рік маємо більше 6 тисяч створених робочих місць. Це дуже багато для Закарпаття. І цей процес триватиме і надалі. Усі повірили у безпечне Закарпаття: по нас не так сильно прилітає, хоча ми бачимо, що потури у ворога є, і він цілиться у наші об'єкти.

– Очевидно, що це можна віднести до негативних тенденцій року, що минув: у 2024-му росіяни таки зруйнували думку про те, що Закарпаття не обстрілюють. Ми мали кілька ракетних обстрілів, хоча до цього, справді, ракетний удар по Закарпаттю був лише раз у травні 2022 року.

– Так, були три такі спроби, дуже агресивні. Лише завдяки хлопцям із ППО – і ми потім їх нагороджували за це – цілі ворога не були досягнуті.

Ще з плюсів, на яких хотів би наголосити, – це регіональна політика щодо внутрішніх переселенців. Усі люди, які евакуювалися до нас, мають де жити та чим харчуватися. На Закарпатті одна із найбільших по країні кількість шелтерів:

більше має тільки Дніпропетровська область. На сьогодні це 107 шелтерів, і в цьому році ми відкриваємо ще чотири. Також є багато програм на підтримку вимушених переселенців, вони працюють.

– Які саме?

– Від програми підтримки бізнесу, зокрема кредитів на відновлювальні джерела електроенергії, до нашої «закарпатської «Дії»» – порталу «Допомога Закарпаття», де ми збрали для внутрішніх переселенців усіх надавачів послуг: вакансій, житла, контактних партнерів, що роздають гуманітарну допомогу, тощо.

ХОЧЕМО, ЩОБ ПП «ВЕЛИКА ПАЛАДЬ-НОДЬГОДОШ» ПРАЦЮВАВ ЦІЛОДОВО

– Напевно, що також до плюсів можемо віднести відкриття нових пунктів пропуску на кордоні – це те, про що давно і довго говорилося, але тільки минулого року наразі зрушилося з місця. Говоримо про ПП «Лужанка – Берегшурань», яку розширили для проїзду вантажівок, та «Велика Паладь-Нодьгодош», який запустили, а запрацює він уже в цьому році. Коли у нас востаннє відкривали КПП?

– Давно, дуже давно (востаннє на закарпатській ділянці кордону відкривали КПП в Селменцях у 2005 році, нині там діє піший перехід в Словаччину, яким після перших тижнів скористалися тисячі біженців, що тікали від війни в Європу. – авт.). Перший пункт пропуску, «Велика Паладь-Нодьгодош», офіційно вже відкритий, там облаштовується інфраструктура. Також в минулому році розширили можливості КПП «Лужанка» на виїзд порожніх фур. Коли часом читаєш коментарі, що це дуже просто робити, мені дивно, бо це потребувало узгодження двох держав на рівні кабінетів міністрів та погодження в парламентах. Щоб такий документ узгодити й затвердити, потрібно дуже багато часу, бо іноді одна кома забирає три-чотири місяці.

Тільки на «Велику Паладь-Нодьгодош» пішло 14 років. Наразі це пункт перетину для легкових авто до 3,5 тонн. І це поки буде лише денний час роботи – із 8 ранку до 10 вечора. Пробуємо переконати партнерів, щоб зробити його цілодобовим.

– Коли очікувати запуску?

– У березні. Що це дасть?

Це розвантажить інші пункти пропуску – скажімо, на «Лужанці» ми пустили вантажівки, очевидно, що час очікування та черги зросли. Такі малі КПП дають змогу легковим автомобілям не стояти по 6-7 годин в чергах на кордоні. Ми розсреджуємо людей. Місцеві водії дуже добре це розуміють і для перетину обирають саме такі малі пункти перетину. Так не роблять водії із інших областей, бо вони ідуть по навігатору – на ПП «Ужгород», «Тиса» чи «Лужанка».

ВІД НАС ДО РУМУНІЇ ДОСІ ІДУТЬ ПО ДЕРЕВ'ЯНОМУ МОСТУ МИНУЛОГО СТОЛІТТЯ

– Що із відкриттям КПП «Біла Церква-Сігету Марма-

цей» – це станеться цього року?

– Румунські партнери говорять, що завершать будівництво мосту через Тису до червня. Тож за планом, швидше за все, можемо говорити про відкриття пункту перетину у серпні. Для нас тут питання в тому, що маємо рухатися дуже швидко.

– Маєте на увазі будівництво дороги? Там всього кілометр чи біля того – хіба це довго побудувати?

– Зараз вона на стадії розробки проекту, цим займаємось не ми, а Служба та розвитку інфраструктури у Закарпатській області. Потрібно, щоб із нашого боку це не затягувалося, щоб не вийшло так, що румуни на своєму боці працюють, а ми ні. Ви ж розумієте, ніхто не хоче, щоб побудований міст вів у поле. Зараз виглядає так, що до червня ми не встигнемо побудувати стаціонарний пункт пропуску.

ка на румунському кордоні, яка потрібна і нам, і сусідам.

ЯК ПЕРЕТВОРИТИ ПІШИЙ ПЕРЕХІД НА АВТОМОБІЛЬНИЙ

– Щодо словацького кордону: нещодавно ви повідомляли про перемовини із словацькими партнерами про розширення існуючого КПП у Малих Селменцях на проїзд авто. Що із цієї ситуацією?

– Там дуже цікавий перехід. Ми мали зустріч із консулами, говорили про те, що цей піший пункт пропуску легко можна зробити проїзним для автомобілів. Прилегла інфраструктура це цілком дозволяє.

– Ну це більш ніж логічно, бо поруч – траса Київ-Чоп.

– Так, і все, що потрібно для цього зробити, – забрати МАФи: там зі словацького боку стоять вагончики, де проводять митні і прикордонні процедури. Тоді ми отримуємо

Але його можна зробити, як на КПП «Велика Паладь-Нодьгодош», – із тимчасовою інфраструктурою.

– Тобто поставити МАФи?

– Так, щоб пункт пропуску з українського та румунського боку запрацював одночасно, а далі вже розбудувати інфраструктуру.

– Що дасть запуск КПП «Біла Церква» для цієї ділянки кордону з Румунією?

– «Біла Церква» планується як повноцінний вантажний пункт пропуску. Наразі у нас є лише вантажний КПП «Дяково» та КПП «Солотвино», де перехід кордону на авто здійснюється через старий дерев'яний міст. Зараз він на ремонті, тому діє тільки як піший перехід. Усі, хто на автівках, мусять робити величезний гак на «Дяково», аби перетнути кордон.

Зараз із румунського боку новий голова повітової ради, він добре розуміє ситуацію і важливість розвитку прикордонних територій. Ми з ним продовжимо переговори про відкриття КПП «Яблунівка» – ще одного на цій ділянці кордону. Про неї говоримо, як про «Велику Паладь-Нодьгодош», уже понад 10 років, але справа не рухається. Нам треба його відкривати – це наступна точ-

жодного пункту пропуску. Зате є у вигляді ідеї КПП «Лубня-Волосате», про який раз на рік згадують як про можливий до відкриття.

– Це справді складний пункт пропуску, бо це території національних парків і з нашого боку, і з польського. Тому там абсолютно не йдеться про автомобільний пункт пропуску, щоб не порушувати тишу, лише про піший і, можливо, велосипедний. Також обговорювалася ідея щодо електричних автомобілів. Це перспективно, ми ж ідемо до розвитку зелених технологій. Там справді дуже красиві місця, і раптом ти не маєш бажання йти пішки чи на велосипеді – їдь електричним авто.

– Тобто КПП «Лубня» якщо й запрацює, то виключно як «туристичний»?

– Так, тому що там є обмеження, пов'язані з нацпарком.

БІЛЬШІСТЬ РЕЛОКОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ НАЦІЛЕНІ НА ЕКСПОРТ, ІМ ПОТРІБНІ НОВІ КПП

– Щоб завершити тему з кордоном – скажіть, де ще на наших кордонах точки, в яких зараз критично важливе відкриття нових КПП?

нормальну дорогу для проїзду легкових авто. Це би значно розвантажило КПП «Ужгород». Найвагомий аргумент – там взагалі непотрібно ніяких фінансових затрат.

– Наскільки ми можемо на це розраховувати?

– Це наразі ідея, яку ми внесли і яка дуже добре сприйнялася обома сторонами.

– Ага, тобто потрібно іще умовних 14 років для її втілення, якщо відштовхуватися від кейсу КПП «Велика Паладь-Нодьгодош»?

– Чотирнадцять не чотирнадцять, але так, потрібен час на її утілення. Маємо віддати належне країнам-сусідам, що насчують. З угорцями це було надзвичайно оперативно. Я сподіваюся, що так буде і в цій ситуації.

– Ну, будьмо чесними – угорцям це дуже вигідно, адже зі збільшенням пропускної спроможності на кордонах із Україною в межах Закарпаття вони набагато більше заробляють на транзиті.

– Звичайно, наголошуємо словацьким партнерам, що вони теж мають звернути на це увагу, бо наразі більше заробляє на цьому Польща.

– Ну і щодо Польщі: у нас із поляками є кордон, але нема

– Дзвінкове. Там зараз пункт пропуску, який працює лише вдень, а його треба вже робити цілодобовим. Мало того, його треба вже зараз робити великим вантажним пунктом пропуску «Чоп-2». На КПП «Чоп», єдиному повноцінному вантажному пункті на кордоні з Угорщиною (КПП «Лужанка» з грудня 24-го року випускає тільки порожні фури. – авт.) – нас із угорцями з'єднує міст, якому 60 років. Його постійно ремонтують, реконструюють, доварюють, також є ідея побудувати поруч ще один. Але коли він стає на ремонт – це колапс, одразу черги на кордоні. Тому нам треба робити «Дзвінкове» вантажним пунктом пропуску, який би цілодобово працював на повну потужність.

Раніше була ідея будівництва пункту пропуску «Дийда» – він мав приймати автомагістраль М3 з Угорщини. Автобан М3 зупинився неподалік кордону Угорщини з Україною, вони не знають, куди далі його тягнути. За проектом, точка в'їзду на цей автобан була в Дийді під Береговим. Там хотіли побудувати 10 км дороги, яка би об'єднувалася із дорогою Мукачіво-Берегово в об'їзд міста. Але ця вся історія зупинилася. Ще

до війни розробляли проект, його вартість тоді становила 4 млрд грн. Крім грошей, там ще проблема в землі, бо багато приватних ділянок, які треба скупити державі і потім передати Службі відновлення. Це надзвичайно складний процес. Тому з «Дийдою» – це довга історія. А «Дзвінкове» ми можемо зробити вже зараз. Там треба вже робити і вже проєктувати, а також вносити зміни до Міжурядової угоди і починати працювати. Ми озвучували цю ідею зараз на зустрічі з Левенте Модьором (заступник міністра зовнішньої економіки та закордонних справ в уряді Угорщини – авт.). Чому це треба зараз? Тому що поряд відкривається великий індустріальний парк, є інші великі підприємства, які націлені на експорт до ЄС, мова про тисячі вантажівок на кордоні.

– Ну й узагалі варто казати про те, що більшість підприємств, які релокуються на Закарпаття, націлені на Європу, ці КПП потрібні, аби працювала економіка. Але якщо мати собі на увазі, що для відкриття одного КПП потрібно умовних 14 років, то, м'яко кажучи, це поганій стимул для бізнесу обирати Закарпаття для релокації.

– Безумовно. І з того боку, мається на увазі за кордоном, така сама ситуація: є потужні підприємства, які підв'язані під цей бізнес, тому вони теж зацікавлені. Зараз Левенте Модьор озвучив, що ми подаватимемо спільний грант на розбудову потужної інфраструктури Закарпаття-Угорщина – це наша ідея, яку ми пропонували раніше. Що мається на увазі? Побудова запасного мосту на КПП «Чоп», будівництво нового КПП «Дзвінкове». До «Дзвінкове» з їхнього і нашого боку треба розширити дорогу. Ну, і «Дийда», об'єднання із автобаном М3 та об'їзною Берегова, яка б також приймала вантажівки і з румунського кордону. Цей грант – величезний проєкт, який би нам дав закрити всі питання по угорському кордону.

– У мене одразу таке дещо саркастичне питання: чи не отримаємо ми із цим грантом ще один «сміттепереробний завод в Яношах» – приклад угорського гранту із утилення на Закарпатті, який благополучно реалізують уже надцятий рік, а натомість завод не можуть запустити десятиліттями (у селищі Берегівського району на кошти угорців понад 10 років будують сміттєзавод, який ніяк не можуть запустити – ред.)?

– Розумію ваш сарказм. Кейс із заводом в Яношах реалізовує територіальна громада. Там дійсно дуже багато питань, хоча ми як ОВА, ОДА до війни, завжди давали цьому проєкту зелене світло на всіх рівнях. І хай це гучно прозвучить, але якщо грант на розбудову інфраструктури на угорському кордоні вдасться отримати – ми гарантуємо, що не дамо йому перетворитися на історію із сміттєзаводом у Яношах.

СОЛЬОВА ПАСТКА ДЛЯ ДЕРЖАВИ ВІД ВЛАСНИКІВ ТЕРЕБЛЯНСЬКОГО РОДОВИЩА

– Давайте поговоримо про інший кейс, який минулого року не додав позитиву іміджеві Закарпаття – маю на увазі скандальну історію із підприємством «Катіон Інвест», яке отримало дозвіл на розробку Тероблянского родовища солі. Зелене світ-

ло звідусіль, просування як єдиного виробника української солі замість втраченого солерудника в Бахмуті, далі затримки із озвученими термінами, нарешті перша сіль. Гарний піархід з безкоштовним наданням технічної солі в Одесу під час стихійного лиха, сіль у подарунок Президенту Зеленському під час поїздки на Закарпаття у травні 23-го, довгоочікувана інформація про початок виробництва – а далі скандал між власниками, суди і припинення будь-якого руху на родовищі. Під кінець року навіть з'явилася інформація, що Закарпаття замість

– Мусимо розуміти, що історія зайшла в іншу площину – судову. Але питання порушувати треба, тому що суспільний інтерес не повинен страждати через непорозуміння кількох людей.

ЩОДО ВИДОБУТКУ МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ В ПОЛЯНІ ТРИВАЄ СЛІДСТВО

– Ще одна історія з приватними власниками, де в кінцевому результаті страждає імідж Закарпаття та малий бізнес, – це кейс Поляни, селища та туристичного цен-

ства. Релокація буде до того, поки триватимуть бойові дії. Більше того, вважаю, що релокація продовжиться навіть після закінчення війни. Тому що світ змінився. Колись у нас на Закарпатті було розміщення військових частин, а весь бізнес був у тилу – це в тій державі (мова про СРСР, за часів Союзу на Закарпатті справді розмістили велику кількість військових частин та об'єктів. – авт.), в якій ворог був на заході. Зараз часи змінилися, ворог – на сході, на півночі, тому бізнес потрібно переносити на захід, в тил, де безпечніше.

гарної історії з поверненням собі репутації українського солерудника, яким воно було, доки донецьке лоббі не «втопило» Солотвинські шахти у 2000-х, знову отримує ганьбу у вигляді судилища між власниками «Катіон Інвест». Що у нас із сіллю і як Закарпаття виходитиме із цієї сольової пастки?

– Це дійсно болюча історія, утім, цікава з точки зору людської сутності. У нас дуже люблять ділити шкуру невбитого ведмеда. Хоча у випадку із Тероблянським родовищем говоримо таки про «вбитого ведмеда», бо до солі вони дійшли і поклади виявилися дуже великі. Ця сіль справді би закрила потреби держави, її там багато і вона хороша. Маю сказати, що шахта стоїть, вона суха. Тож немає загрози щодо повторення ситуації, як у Солотвині. Тобто із сіллю в Тероблі дійсно немає жодних проблем.

– Є проблеми із власниками підприємства, яке мало би її добувати.

– Так, є проблеми із власниками, які пересварилися, поблокували роботу одного і зараз застрягли в судах. Це надзвичайно прикра історія. Ми не можемо на це впливати, бо це їхні корпоративні права. Звісно, ми намагаємося їх якось примирити, щоб розблокувати роботу. Але там складна історія. Наше завдання зараз – стежити за тим, щоб нічого не сталося із шахтою. Наразі вона законсервована.

Разом із тим, ця історія поставила в залежність всю державу, тому що своєї солі у нас так і нема, ми далі возимо її з Єгипту чи інших країн за 2 тисячі кілометрів. Ми не маємо нових робочих місць та податків, не маємо розвитку. А могли б.

– Тобто, простіше кажучи, держава виявилася в заручниках у «розбірках» не надто благородних, скажімо чесно, бізнесменів?

– Так, зав'язаного на мінеральній воді. І от восени 2024 року цю мінеральну воду просто перестали подавати туристам, які приїхали в санаторії саме за нею, бо ДБР відкрило справу за фактами незаконного видобування корисних копалин загальнодержавного значення, тобто мінеральної води із кількох свердловин.

Що наразі із цієї історією, яка ставить під загрозу існування цілого кластеру та одного із найбільших туристичних центрів Закарпаття? Чи стежить або ж впливає ОВА на її розвиток?

– Це важко коментувати, бо тут кожна зі сторін говорить своє. Наразі триває слідство про незаконний видобуток. Варто дочекатися результату. Очевидно, є проблема з обліком мінеральної води. Йдеться про те, що обліку не велося. Власники санаторіїв заперечують це. Але так, це втрата іміджу цього курорту.

БІЗНЕС ПОТРІБНО ПЕРЕНОСИТИ НА ЗАХІД

– На Закарпаття зайшло і продовжує заходити багато бізнесів – чи можемо говорити про те, що подібних корпоративних розбірок, які шкодять розвитку регіону, буде більшати?

– Дивіться, із 288 підприємств «Катіон Інвест» – єдине, де виникло таке непорозуміння. Це не тенденція, хочу зазначити. І розуміючи життя – ну, таке буває. Це просто ніша, яка зараз потрібна всій країні – тому, власне, такий фокус на їхньому випадку. Чи мають моральне право робити так люди, які беруться за такі корисні копалини, – питання. Але вони законно отримали ліцензію, законно розробляли родовище.

– Окей, чи продовжується релокація до нас зараз?

– Так, продовжується, і це як ФОП, так і великі підприєм-

РОБОЧУ СИЛУ ВАРТО ВИРОЩУВАТИ ЗІ ШКОЛИ ТА ТЕХНІКУМУ

– До питання релокації: бізнесу, який переносить виробництво, потрібна робоча сила. На Закарпатті, де міграційні процеси були завжди, а з війною посилюються, з цим проблеми. На форумі Re:Open ви заявляли про 300 тисяч мешканців регіону працездатного віку, які виїхали за межі регіону. Натомість ми отримали 350 тис внутрішніх переселенців, але з них лівова частка – це жінки з дітьми та літні люди, тобто не робоча сила. Як Закарпаття вирішує цю проблему? Хто працюватиме на заводах, які розгортають тут виробництво? Чи вони будуть возити автобусами людей із Тернополя, як це до ковіду практикували великі заводи на Закарпатті?

– Релоковані підприємства дали нам приріст у 6 тисяч робочих місць. Вони пропонують конкурентну зарплату, за яку люди будуть їти працювати. Впевнений, після закінчення війни багато закарпатців повернуться додому, бо зараз тут можна заробити ті ж 1,5 тисячі євро, за які вони працюють в Чехії. У нас є підприємства, котрі платять в середньому 50 тис. грн на місяць.

– Доки війна не закінчилася – а це може тривати рік, а може п'ять – де брати людей на ці 6 тисяч робочих місць?

– Це хлопці й дівчата, яким зараз по 14-15 років. Ми маємо їх утримати тут, зацікавити і перекопати не виїжджати. Жити та працювати вдома. У нас була зустріч з представниками бізнесу та надавачами освітніх послуг (коледжі, технікуми), ми пропонуємо бізнесу вже зараз запроваджувати стипендії для кращих учнів, брати на практику дітей із технікумів з перспективою працев-

лаштування. Тобто вести їх від часу навчання до роботи на підприємстві. У нас зараз є шанс змінити вектор розвитку Закарпаття назавжди, щоб люди перестали жити філософією заробітчання, щоб з'явився стимул жити й розвиватися тут, удома.

ЗАКАРПАТТЯ ЛИШАЄТЬСЯ НАЙБЕЗПЕЧНІШИМ РЕГІОНОМ

– Ми точково це вже зачіпали вище, але хочу спитати ще раз окремо (у світлі релокації це теж доречно): минулий рік переіменували домисли про начебто домовленість Путіна з Орбаном щодо Закарпаття, за якими російські ракети нас не обстрілюють ракетами. Цікава ваша думка: чи змінює це імідж Закарпаття як найбільш безпечного регіону країни, зокрема й для бізнесу, який перевіз сюди все – і знову опинився під прицілом російських ракет?

– Тут зазначаю основне: Закарпаття було і залишається найбільш безпечним регіоном у державі. Прилітає по всій Україні, і часом по нас також. Не можу сказати, що буде завтра, але зараз це так. Треба все ж зважати на географічне розташування регіону і на те, що в кожній області на дорозі російської ракети до Закарпаття стоїть українська ППО.

Друге, що хочу тут підкреслити: у нас нема нерозкритих злочинів – це теж показник. Так, ми спрямовуємо гроші на камери, непопулярні блокпости на перевалах, але це все працює. Тут безпечно, і немає комендантської години.

– Чи навчилося Закарпаття заробляти на цій безпечності? Маю на увазі, що і в 2023-му, і в 2024-му ми мали туристичний бум. Люди їдуть сюди, аби відпочити – чи відображається це на економіці?

– У нас за 2024 рік 22 мільйони гривень склав туристичний збір. Це на 4, 2% більше, ніж в минулому році.

– Отже, не дуже Закарпаття навчилося на цьому заробляти, якщо бути чесними.

– Згоден. Але тут питання до того, що туристичний збір платять не всі. І важливо, наскільки громади включені в цей процес.

– Недавно були гарні новини по центру реабілітації «4.5.0.» – там дає фінансування Світовий банк. Коли можемо у зв'язку з цим говорити про відкриття центру?

– Зараз ми розуміємо, що проєкт матиме фінансування – це дає можливість руху далі та гарантії, що він буде реалізований. Плани такі, що центр запрацює в кінці 2026 року.

Але в цьому році ми беремо курс на реабілітацію і посилюємо те, що вже є в області. В усіх закладах: кластерних, надкластерних і в загальних відділеннях. Це має бути зроблено на рівні і працювати ефективно.

Плюс наша нейрохірургія – ми розбудовуємо обласний центр нейрохірургії та неврології, там є Володимир та Андрій Смоланки, їхні учні, що вміють робити дива. Зараз вони потребують розширення реанімаційного відділення, деякого нового обладнання. Працюємо над тим, щоб це забезпечити. І тоді Центр нейрохірургії та неврології на Закарпатті стане найкращим у західному регіоні і одним із кращих у країні.

Тетяна Когутич,
джерело: Укрінформ
Фото надані
Закарпатською ОВА

Минуле поруч: історії нашого краю

Презентуємо нову рубрику, яка розповідатиме про цікаві моменти з історії нашого району. Кожен випуск буде відкривати нові сторінки минулого та допоможе краще зрозуміти, як формувалась наша громада. Слідкуйте за нашими випусками та разом з нами досліджуйте історію рідного краю!

Історія Боржавської залізниці – це подорож у минуле, де вузькоколія Довгого не лише об'єднала села регіону, але й стала символом технічного прогресу. Розпочинаємо подорож у минуле, щоб краще зрозуміти сьогодення і відкрити нові сторінки історії нашого краю.

ПАРОТЯГИ ТА ПАРОВІ МОТРИСИ БОРЖАВСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЦІ: ПОДОРОЖ У МИНУЛЕ ДОВГОГО

Перші паротяги та парові мотриси Боржавської залізниці, які іздали в Довгому. Фото рухомого складу зроблено на вузловій станції Хмільник на початку ХХ століття.

Експлуатація Боржавської вузькоколія розпочалася у 1908 році, коли було побудовано першу

лінію Довге – Берегово. Це була приватна залізнична компанія – акціонерне товариство «ВGV». Абревіатура з угорської розшифровується як *Borzavölgyi Gazdasági Vasút* («Господарська Залізниця Боржавської Долини»).

Першим рухомим складом «Анци Кушницької» для перевезення пасажирів та вантажів стали унікальні локомотиви та мотриси з

вертикально розташованим паровим котлом. Ці парові силові установки були розроблені французькою фірмою «De Dion-Bouton» з передмістя Парижу, яка на той час була найбільшою світовою автомобілебудівною компанією.

Силові системи «De Dion-Bouton» називались паровими двигунами. Звичайні парові машини, які встановлювалися на великих

паротягах, мали лише два великі циліндри, що рухалися повільно – зі швидкістю ведучих коліс. Натомість паровий двигун мав кілька маленьких циліндрів, які працювали на високих швидкостях. Така технологія дозволяла використовувати легкі двигуни на невеликих локомотивах.

Темні локомотиви на фото – це паротяги, виготовлені будапештським

заводом Ganz з подвійним вертикальним котлом французької системи «De Dion-Bouton». Потужність силового агрегата становила всього 70 кінських сил, тож ці локомотиви використовувалися лише для водіння легких пасажирських поїздів. На Боржавську залізницю було поставлено чотири такі паротяги, які отримали позначення «ВGV» та інвентарні номери від 11 до 14.

Світлий вагон ліворуч із «димарем» – це парова мотриса або ж самохідний пасажирський вагон. Тут також встановлювався вертикальний французький паровий двигун. Салон цих вагонів був розділений на дві секції – 7 місць першого класу та 15 місць третього класу. До мотрис також можна було причепити додаткові звичайні вагони, які теж можна побачити на світлині.

Цим рухомим складом їздили лише прадідусі і прабабусі теперішніх довжан, бо у 1920-их роках він був списаний та утилізований. На зміну йому прийшли сучасніші локомотиви та моторові вагони чехословацького виробництва.

Джерело: сторінка Dovhe в мережі Facebook

Дмитро Комаров завітав у Бороняво для зйомок програми «Світ навиворіт»

Днями у селі Бороняво Хустської громади помітили знамого мандрівника та телеведучого, улюбленця багатьох українців **Дмитра Комарова**, добре відомого завдяки програмам «Світ навиворіт», в яких він показує свої мандрівки у різні куточки світу.

Під час повномасштабного вторгнення **Дмитро** знімає програми про Україну. І цього разу ведучий приїхав у село Бороняво, аби зняти новий випуск програми «Світ навиворіт» про унікальне різдвяне дійство «Боронявська Шархань», – інформує Управління культури, молоді і спорту Хустської міської ради.

Бороняво – це єдине село на Закарпатті, де зберігають та популяризують цю чудову архаїчну різдвяну традицію колядування на Святвечір.

Як із Шарханню колядують продемонстрував колядницький гурт, що на чолі з Любов'ю Бонкало діє при сільському клубі. Учасники колективу майстерно виконали старовинні колядки, зануривши гостей у чарівний світ автентичної української культури та створюючи неймовірну атмосферу різдвяного дива.

«Боронявська Шархань» є елементом нематеріальної культурної спадщини нашо-

го краю, а візит **Дмитра Комарова** допоможе традиції, як мінімум, стати відомою по всій країні, адже своє треба знати й берегти.

«Від імені Хустської громади щиро дякуємо **Дмитру Комарову** та всій команді «Світ навиворіт» за увагу до наших традицій, за інтерес до автентичної культури Хустської громади та за те, що допомагає популяризувати нашу багату спадщину, якою ми

пишаємося. Збереження та популяризація наших традицій – це не просто обов'язок, а й справа честі. Саме такі унікальні звичаї формують нашу ідентичність та роблять наш край особливим. Чекаємо випуск «Світ навиворіт» та запрошуємо всіх відвідати нашу громаду, щоб на власні очі побачити цю унікальну різдвяну традицію! – коментує на своїй сторінці у Facebook **Андрій Ковач**.

Дитячі садки Хустської громади стали учасниками ініціативи «Сприяння освіті»

13 дитячих садків Закарпаття увійшли до проекту «Сприяння освіті». Це спільна ініціатива Міносвіти та данського благодійного фонду «The LEGO Foundation», яка в українських навчальних закладах усіх рівнів реалізовується ще з 2010 року. Про це повідомляє Закарпатська ОВА.

Основна мета – сприяти покращенню якості освіти через всебічний розвиток дитини, зокрема шляхом впровадження інноваційних методів навчання, спрямованих на формування ключових компетентностей, розкриття творчого потенціалу через гру.

Учасниками ініціативи «Сприяння освіті» від Закарпаття стали дитсадки Мукачівської, Хустської, Виноградівської та Батівської громад.

Заклади отримують навчально-ігрові набори «LEGO Education», а їхні педагоги-фасилітатори, вихователі, методисти й практичні психологи – коучингову підтримку й можливості для професійного розвитку.

Також на них чекає чимало освітніх активностей: інформаційних зустрічей, семінарів, тренінгів, міжрегіональних і міжнародних сесій з обміну досвідом, супроводжувальних візитів, діалог-сесій, моніторингових та наукових досліджень, участь у міжнародному Фестивалі гри, навчання і натхнення «Play Fest-2025» тощо.

У цьому навчальному році до проекту доєднається 101 дитсадок з 11 областей України. За кількістю закладів, які братимуть участь у цій ініціативі, Закарпаття опинилося на третьому місці у країні.

Війни 2024-2025: нові союзники і нові вороги

Як пов'язані найбільші військові конфлікти у світі та чим вони загрожують світовому порядку вже завтра?

(Закінчення.
Поч. на 1 стор.)

ГАЗА: КОНФЛІКТ БЕЗ КІНЦЯ?

Ситуація в Газі – не що інше, як трагедія. Останній конфлікт там (а до цього було багато коротших) спровокував рейд ХАМАС (бойовики, заборонені багатьма урядами як терористична група) на південь Ізраїлю 7 жовтня 2023 року. Тоді вбили понад 1100 людей, а близько 250 людей вивезли в Газу як заручників. Відтоді війна Ізраїлю проти ХАМАС призвела до вбивства 44 тисяч палестинців. Це в основному цивільні, і хоча це цифра від міністерства охорони ХАМАСу, з цими оцінками переважно погоджуються незалежні організації.

Сьогодні, через 15 місяців цієї війни, значна частина Гази лежить у руїнах. Більше мільйона людей із 2,4 мільйона населення були переміщені, часто кілька разів. Багато з них живуть у жалюгідних умовах.

Численні спроби домогтися припинення вогню між Ізраїлем і ХАМАС провалилися, незважаючи на зусилля Катару, Єгипту, США та інших. Ізраїль пообіцяв знищити ХАМАС як військову силу, і, хоч його ряди сильно виснажені, бойові дії ще не закінчені, а нищівні ізраїльські авіаудари по населених пунктах тривають.

Здається, немає узгодженого плану про те, що буде після припинення бойових дій, і хто керуватиме сектором Газа після більш ніж 18 років правління ХАМАС.

Багато в чому Газа є джерелом інших конфліктів у цьому регіоні – це призвело до перестрілок між Ізраїлем та Ліваном, Єменом, Іраном і Сирією.

ІРАН ТА ЙОГО ПРОКСИ

Іран підтримує низку союзних чи «прокси» збройних угруповань по всьому Близькому Сходу, забезпечуючи їх грошми, зброєю і навчанням. Усі вони відкрито ворожі до Ізраїлю.

У Лівані вже багато років найсильнішою військовою силою є не національна армія і не миротворці ООН на півдні країни, а Хезболла – її Іран дає передові ракети та снаряди.

8 жовтня 2023 року Хезболла почала обстрілювати північ Ізраїлю ракетами та безпілотниками в знак солідарності, заявила вона, зі своїми братами по зброї в Газі. У вересні 2024 року Ізраїль змінив свої військові цілі, включивши в них зачистку Хезболли від кордону, щоб більш ніж 60 тисяч ізраїльтян змогли повернутися в свої будинки на півночі країни.

Ізраїль, поєднуючи приховані диверсії з боку Моссаду, його зовнішнього шпигунського агентства, та Армії оборони Ізраїлю (ЦАХАЛ), завдав Хезболлі низку нищівних ударів, убивши її давнього лідера, підірвавши її комунікації та знищивши тонни озброєння. Тисячі людей були вбиті під час короткої ізраїльсько-ліванської війни, яка передувала припиненню вогню наприкінці листопада.

Ізраїль у стані війни з ХАМАС у Газі, з Хезболлою в Лівані та запускає ракети по Ірану, Ємену, Сирії та Іраку, а також зазнавав атаки з їхнього боку.

Попри вбивство десятків тисяч палестинців у Газі та загальний осуд у світі, США продовжують надавати Ізраїлю колосальні обсяги військової допомоги: як оборонного типу (як-от системи ППО ТНААД), так і наступальну зброю (як-от деталі для літаків F35).

Це робить США (і, відповідно, Захід в цілому) непопулярними в арабському світі, збільшуючи ризики вербування людей такими терористичними групами, як Ісламська держава і Аль-Каїда. Це призводить до того, що західні співробітники служб безпеки називають зростанням транснаціонального тероризму.

Через ізраїльські атаки так звана «вісь спротиву» Ірану – Хезболла, ХАМАС, хусити і т.д. – цього року ослабла, але не зламалася.

Іран, крім забезпечення своїх прокси в регіоні, відправляє ще й озброєння Росії для використання проти України. Надходять повідомлення про

Нещодавно Україна, можливо, зробила неправильний поворот у цьому регіоні, допустивши напад на урядові сили Малі та їх російських наставників у липні. За повідомленнями, українські спецпідрозділи доставляли безпілотники та проводили навчання повстанців-туарегів, що призвело до засади, в якій загинули 84 російських найманців і 47 малійських солдатів.

Київ, ймовірно, намагається «перенести бій на ворога», але якщо українці були відповідальні за постачання безпілотників, цей крок, як вважають, мав зворотний ефект. Україна свою причетність до цього заперечує.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ: ПАРТНЕРСТВО З ПОРУШЕННЯ САМКЦІЙ

Південна Корея занепокоєна. Як кажуть, безплатних обідів не буває, тож Сеул міркує над тим, що отримує Пхеньян від Москви в обмін

те, що у відповідь російські супутникові розвіддані передаються хуситам в Ємені через Іран. Це допомагає їм відстежувати західні судна, які плывуть з Індійського океану в Червоне море.

АФРИКА: НОВИЙ ЗАДНІЙ ДВІР МОСКВИ

Можливо, Росія втратила свого ключового середземноморського союзника, Сирію, але вона все ще має великого союзника у вигляді лівійського «маршала» Халіфа Хафтара в Бенгазі.

Нещодавно помітили, що вантажні літаки ВПС Росії залітали на злітно-посадкові смуги Лівії, як на узбережжі, так і всередині країни в місці під назвою Брак. Москва чітко розглядає Лівію як плацдарм для проєкції свого глобального впливу в Середземномор'ї, а також як плацдарм для своєї найманської діяльності далі на південь до Судані та Сахелі.

Російська група найманців, раніше відома як «Вагнер», а тепер перейменована в «Африканський корпус», успішно витіснила французькі та інші західні сили в країнах Сахелю та колишніх французьких колоніях Малі, Буркіна-Фасо, Нігері та Центральнопівнічній Африці. Це означає, що Росія фактично успадкувала проблему джихадистів Ісламської держави в цих країнах, але в той же час збагачується за рахунок прибуткових угод.

партії Китаю (КПК) у 2049 році.

Тайвань не хоче, щоб ним керувала Комуністична партія Китаю. Він обрав продемократичного, антипекінського президента Вільяма Лая, якого політбюро в Пекіні просто ненавидить. Вони звинувачують його в прагненні до незалежності Тайваню (а це червона лінія для Китаю) і відповіли на його недавню різку промову серією загрозливих військових навчань навколо острова.

Головне питання: якщо Китай вторгнеться (чи, що більш ймовірно, почне блокаду Тайваню), чи прийдуть на його захист США, задіявши власні збройні сили? Чи розгляне це президент Трамп як виклик життєвоважливим інтересам Америки в Тихому океані? Чи кине Тайвань на призволяще?

Це може призвести до воістину катастрофічного конфлікту з глобальними економічними наслідками.

ЩО Ж БУДЕ ДАЛІ?

Ймовірно, адміністрація Трампа докладе зусиль, щоб змусити Україну укласти мирну угоду. Але це цілком може нашоухнутися на першу ж перешкоду. Президент Путін уже ясно окреслив свої умови, і вони рівносильні фактичній капітуляції для Києва, тому вони значною мірою будуть неприйнятні навіть для виснаженого населення України.

Але якщо Трамп перекриє кран американської зброї, то Європа, можливо, не зможе поповнити дефіцит, зробивши Україну слабшою і ще більше вразливою для російських атак в повітрі та на землі. Якась хаотична угода про припинення вогню може бути менш болючим з усіх варіантів для України, навіть якщо вона не вірить на слово Путіну.

Близький Схід все ще в стані нестабільності. Іран та Ізраїль мають незакінчені справи, але Тегеран добре знає про свої слабкості та про все агресивніші позиції Ізраїлю в регіоні. Не знадобиться надто багато провокацій, щоб сталася нова серія ізраїльських авіаударів по Ірану.

Уже широко поширені припущення, що Дональд Трамп, який санкціонував вбивство

командуючого силами «Кудс» Корпуса вартових ісламської революції Ірану в 2020 році, може співпрацювати з Ізраїлем, щоб завдати удару по ядерній програмі Ірану.

Сирія може піти будь-яким шляхом. Вона може стати успішною, плюралістичною країною, що протистоїть трендам інших революцій в регіоні. Або може скотитися до міжфракційної боротьби. Захід і далі боротиметься, щоб стримати Туреччину від удару по сирійських курдах, головному союзнику Заходу проти Ісламської держави.

Не дивлячись на це, що глобальна коаліція проти Ісламської держави скорочує свій військовий компонент на Близькому Сході, ІД-ХП (Ісламська держава Провінція Хорасан) цього року показала, наскільки вони небезпечні,

здійснивши атаку на москвський «Крокус Сіті Холл», де в результаті загинуло 145 людей.

Західна розвідка вважає, що ІД продовжує користуватися гнівом через Газу та вербувати собі добровольців для атак у Європі, включаючи Велику Британію.

З усіх сторін відновиться тиск для серйозної мирової угоди в Газі, яка поверне додому заручників і покладе край атакам Ізраїлю на цю територію. Але Ізраїль не хоче повністю виходити з неї, у той час як ХАМАС, який тримає заручників, завжди наполягав на тому, щоб це сталося.

Ходять розмови про велику угоду, в рамках якої Саудівська Аравія нарешті визнає державу Ізраїль в обмін на зобов'язувальні угоди про безпеку з Вашингтоном. Але саудівці вочевидь дали зрозуміти, що це станеться тільки в тому разі, якщо буде «зрозумілий, безповоротний шлях до незалежної палестинської держави». А це саме те, проти чого категорично виступає прем'єр-міністр Ізраїлю Біньямін Нетаньягу, тим часом як ізраїльські поселенці швидкими темпами захоплюють палестинські землі, а з президентом Трампом це, ймовірно, триватиме і далі.

Його повторний вихід на міжнародну арену є однією з причин, чому 2025 рік може бути не менш насиченим подіями, ніж 2024-й.

Його повторний вихід на міжнародну арену є однією з причин, чому 2025 рік може бути не менш насиченим подіями, ніж 2024-й.

Його повторний вихід на міжнародну арену є однією з причин, чому 2025 рік може бути не менш насиченим подіями, ніж 2024-й.

Автопарк Закарпатського центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф поповнили 7 нових «швидких»

В Ужгороді працівникам Закарпатського центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф голова Закарпатської ОВА **Мирослав Білецький** передав ключі від 7 нових «швидких», 1 з них – реаніомобіль.

Вони поповнили автопарк «екстренки» завдяки гуманітарній допомозі від Центру громадського здоров'я України та благодійної організації «Фундація Олени Зеленської». **Мирослав Білецький** зазначив, що карети «швидкої» роз-

поділили у гірську місцевість, зокрема у Рахівську, Тячівську, Хустську, Воловецьку, Міжгірську, Свалявську та Ужгородську станції екстреної медичної допомоги. Фахівці Центру завжди на варті здоров'я, від їхніх дій, оперативного реагування часто залежить життя людини.

Водночас у роботі закарпатської «екстренки» зростає кількість викликів, пов'язаних із

війною: допомога військовим, внутрішньо переміщеним особам, чимало працівників вступили до лав Збройних сил. Крім того, регіональний осередок спрямував для роботи центрів комплектування і військових майже пів сотні автомобілів зі свого автопарку.

«Працюємо над тим, щоб заповнити ту потребу, яка є сьогодні. Адже закарпатці, особливо у гірській місцево-

сті, потребують якісної медичної допомоги та оперативного прибуття у невідкладних ситуаціях.

Дякуємо керівництву держави, зокрема Міністерству охорони здоров'я за увагу та підтримку регіонів, внесок у розбудову мережі системи охорони здоров'я!», – написав на своїй сторінці у Facebook керівник Закарпатської ОВА **Мирослав Білецький**.

Сучасна урологічна служба та пластична хірургія у Хустській центральній лікарні

З жовтня 2024 року у Кошівському підприємстві «Хустська центральна лікарня ім. Віцинського О. П.» Хустської міської ради почала працювати урологічна служба, яка стала справжнім провідником у медичному обслуговуванні регіону. До складу цієї служби входять висококваліфіковані спеціалісти з Києва, що забезпечують мешканцям Закарпаття доступ до якісної медичної допомоги за найсучаснішими стандартами.

Урологічна служба лікарні представлена шістьма досвідченими фахівцями:

- три кандидати медичних наук – лікарі, що поєднують медичну практику з науковими дослідженнями;
- заслужений лікар України – визнаний спеціаліст із багаторічним досвідом;
- урологи, уролог-онколог, пластичний хірург, флеболог – команда, здатна вирішувати найскладніші клінічні випадки.

Багато лікарів мають досвід роботи в закладах вищої медичної освіти та педагогічний стаж, що дозволяє їм не лише лікувати, а й впроваджувати новітні методи у практику. Вони проводять ендоскопічні, лапароскопічні та пластичні хірургічні втручання, а також лікування судинних захворювань.

З моменту запуску урологічної служби у лікарні командою вже проведено 40 операцій. Спеціалісти працюють з такими проблемами, як:

- сечокам'яна хвороба нирок, сечоводів, сечового міхура (у тому числі коралоподібні камені, камені єдиних нирок);
- аденома простати;
- онкологічні захворювання органів сечостатевої системи (рак простати, рак сечового міхура, рак нирок, рак яєчок);
- варикоцеле;
- захворювання зовнішніх статевих органів (фімоз, кіста придатку яєчка, парауретральна кіста, атероми, гострокінцеві конділоми);

- порушення утримання сечі у жінок;
- захворювання нирок (гідронефроз, кісти нирок, стриктура пієлоуретрального сегмента, сечоводу, вроджені аномалії розвитку нирок);
- стриктура уретри, склероз шийки сечового міхура;
- запальні захворювання органів сечостатевої системи (пієлонефрит, цистит, орхоепідідиміт, простатит);
- лапароскопічні втручання;
- аденомектомія при гіперплазії простати (черезміхурова, позаділонна);
- операція Райха (висічення олеогранульоми);
- операція Мармара (мікрохірургічне лікування варикоцеле);
- видалення стенту сечоводу у чоловіків та жінок.

Усі втручання проводяться з використанням сучасного обладнання, що дозволяє мінімізувати травматичність операцій і зменшити період відновлення пацієнтів. Завдяки цьому пацієнти отримують якісне лікування, не виїжджаючи за межі регіону.

Окрім урологів, у лікарні працює пластичний хірург, який спеціалізується на лікуванні тривалих ран, пролежнів, трофічних виразок, а також виконує пластично-естетичні втручання. За цей період вже було проведено більше 10 операцій, які значно покращили якість життя пацієнтів, зокрема:

- пластика ран, що тривалий час не гояться, трофічних виразок, пролежнів;
- хірургічна корекція післяопікових рубців;

- хірургічне висічення доброякісних новоутворень (атероми, ліпоми, гемангіоми);
- пластично-естетичні втручання на обличчі, шиї, передній черевній стінці.

Ці досягнення стали можливими завдяки наявності сучасного медичного обладнання та впровадженню нових практик лікування.

Директор лікарні, **Михайло Пристай**, підкреслив важливість роботи урологічної служби: «Запуск урологічної служби – це важливий крок для розвитку медицини в нашому регіоні. Тепер наші пацієнти можуть отримати кваліфіковану допомогу без потреби звертатися до медичних закладів інших міст. У нас є все необхідне обладнання, а головне – професійна команда, яка здатна надати допомогу навіть у найскладніших випадках».

Завдяки роботі урологів у лікарні стало можливим лікування пацієнтів із тяжкими урологічними патологіями, які раніше вимагали поїздки до великих медичних центрів.

Запуск урологічної служби – це лише початок. Лікарня продовжує розвиватися, залучати нових фахівців та оновлювати матеріально-технічну базу. Пацієнти можуть бути впевнені, що отримають якісну медичну допомогу на рівні сучасних стандартів.

Хустська центральна лікарня – це не лише лікувальний заклад, але й центр інноваційної медицини для всього Закарпаття. Завдяки команді професіоналів, сучасному обладнанню та турботливому підходу до кожного пацієнта, лікарня продовжує зміцнювати свою репутацію як провідний медичний заклад регіону.

Незабаром в Ужгороді запрацює ще один магнітно- резонансний томограф

В одному із медичних закладів Ужгорода найближчим часом запрацює ще один магнітно-резонансний томограф. Про це повідомив голова Закарпатської ОВА **Мирослав Білецький**.

Згідно з розподілом Міністерства охорони здоров'я України високотехнологічне обладнання отримала Закарпатська обласна клінічна лікарня ім. А.Новака.

Як зазначив очільник краю, з обласного бюджету на ремонтні роботи спрямували понад 10 млн грн, щоб приміщення для МРТ відповідало техніко-санітарним вимогам.

«Регулярно інспектую хід ремонтних робіт. Приміщення майже готове. Фахівці вже встановили апарат, проводять налаштування, паралельно заклад готує всі документи, для введення його в експлуатацію.

Старт роботи сучасного МРТ запланований на лютий», – прокоментував **Мирослав Білецький**.

«Бограч-index» – січень 2025: за місяць продукти подорожчали на 4,9%

Експерти дослідницького центру «Карпатський центр полігрових досліджень» продовжують визначати купівельну спроможність жителів Закарпаття за допомогою «Бограч-index».

Як повідомила дирекція Карпатського центру полігрових досліджень, дослідники здійснили у січні порівняльну до попереднього місяця оцінку купівельної спроможності жителів Закарпаття за допомогою традиційного «Бограч-index». Інтерв'юери протягом минулого тижня вираховували індекс, беручи до уваги середні ринкові ціни на продукти.

Відповідно до «індексу бограча» якщо за грудень 2024 року на родину з п'яти людей потрібно було витратити 805 гривні, то у січні 2025 року різниця цін склала 40 гривень – і загальна вартість продукції за «Бограч-index» – 845 грн, тобто зміна цін відбулася на 4,9%.

Нагадаємо, що «Бограч-index» – це винахід дослідницького центру «Карпатський центр полігрових досліджень», який визначає, скільки коштує популярний закарпатський бограч-гуяш у відповідності до щомісячних змін в економіці. Щомісячний «Бограч-index» найнаочніше оцінює купівельну спроможність жителів Закарпаття завдяки двом причинам: бограч-гуяш готують у всіх регіонах краю, а сам бограч-гуяш містить достатню кількість продовольчих компонентів (муку, м'ясо, овочі, воду, спеції), аби вважати його універсальним узагальненням продукту на родного господарства.

Топ-5 локацій для зимового відпочинку у Хустському районі

Зимові канікули – це чудова нагода для подорожей, активного відпочинку та насолоди красою природи. Ми виокремили топ-5 найбільш популярних локацій, які варто відвідати взимку у Хустському районі

ЕКО-КУРОРТ «ІЗКИ»

Цей курорт ідеально підходить для тих, хто мріє про спокійний відпочинок у гармонії з природою. Окрім катання на лижах і сноуборді, «Ізки» пропонують відпочиваючим затишні котеджі, СПА-процедури та можливість скуштувати страви закарпатської кухні. Екологічність і автентичність цього місця зроблять ваш відпочинок особливим.

«SHYPIT SPA & RESORT»

Розташований комплекс «Shypit SPA & Resort» вздовж знаменитого

водоспаду Шипіт, де поєднується комфорт та унікальні природні пейзажі. Взимку тут можна насолоджуватися не лише СПА-процедурами, а й прогулянками засніженими горами на снігоходах до гори Гімба чи екскурсіями до водоспаду, що вкривається крижаними каскадами.

ТЕРМАЛЬНІ ВОДИ У ВЕЛЯТИНО

Комплекс «Теплі води» у Велятино стане ідеальним варіантом для релаксації після активних розваг. Гарячі мінеральні джерела допомагають зміцнити здоров'я та подарують не-

забутні моменти розслаблення. Це місце підходить для всієї родини, адже тут є як лікувальні процедури, так і зони для дітей.

ОЗЕРО СИНЕВИР

Взимку Синевир перетворюється на справжню зимову казку. Засніжені гори, кришталеве повітря та величезне озеро, яке часом вкривається тонким шаром льоду, створюють чарівну атмосферу. Ідеальне місце для прогулянок, фотосесій та натхнення.

«ОЗЕРО VITA»

Це ще одна перлина Хустського району, яку варто відвідати взимку. Готельно-туристичний комплекс «Озеро Vita» знаходиться в екологічно-чистому регіоні Закарпаття – с. Нижній Студений, що на верховинській Міжгірщині. Родзинкою

відпочинкового закладу є саме озеро, котре заманює до себе передуєм своєю красою. Розмірений відпочинок серед первозданної природи позитивно впливає на нервову систему. Гостям доступні такі види оздоровчих заходів, як СПА, апітерапія, чани, фінська сауна, фітобочка, римська парна, ландшафтотерапія, мануальна терапія, масажі, фізіотерапія, озокеритолікування. І навіть вдихання чистого гірського повітря йде на користь здоров'ю.

Незалежно від того, чи ви полюбляєте активний відпочинок на лижах і сноуборді, чи шукаєте релакс у гарячих джерелах або хочете милуватися зимовими пейзажами – тут знайдеться щось для кожного. Обирайте свій напрямок і відкривайте для себе магію Карпатської зими!

ОГОЛОШЕННЯ

про оскарження рішення нормативно-правового акту (в частині)

Хустська міська рада інформує, що Закарпатським адміністративним судом відкрито провадження у адміністративній справі № 260/8495/24 за позовною заявою Селянського фермерського господарства «Ферма Пилипа» (вул. Слов'янська, буд. 31, м. Хуст, Закар-

патська область, 90400, код ЄДРПОУ 22080838) до Хустської міської ради (вул. 900-річчя Хуста, буд.

27, м. Хуст, Закарпатська область, 90400, код ЄДРПОУ 34005221), третя особа, яка на заявляє самостійних вимог на предмет спору Головне управління Держгеокадастру у Закарпатській області (пл. Народна, буд. 4, м.

Ужгород, Закарпатська область, 88008, код ЄДРПОУ

39766716) про визнання протиправним та скасування рішення, зобов'язання вчинити дії. Вимоги позивача є наступними:

– визнання протиправним, недійсним та скасування витягу з рішення Хустської міської ради від 15.07.2015р. № 2012

• Про затвердження детального планування на території м. Хуст та с. Кіреші в частині проектування вул. Бузкова в м. Хуст;

– зобов'язання Відповідача провести інвентаризацію зе-

мельної ділянки Позивача на право постійного користування згідно Державного акту серії ЗК-013-00052 від 31.07.1995 року, площею 4,18га та зареєстрованого в Книзі записів державних актів на право постійного користування землею № 159.

Розгляд справи у підготовчому засіданні призначено 05 лютого 2025 року на 14:00 год. за адресою: 88603, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Загорська, 30.

Реставрація та виготовлення м'яких та корпусних меблів за вашими розмірами. Виконують всі види внутрішнього та зовнішнього ремонту. Ремонт та перекриття даху. Тел. 0679113688

НОВИЙ ПРОВАЙДЕР ТВОГО МІСТА НАЙШВИДСЬКИЙ ІНТЕРНЕТ

1000 МБ + ТБ - 100 ГРН

ПІДКЛЮЧЕННЯ БЕЗКОШТОВНО

095-88-66-988

096-88-66-988

1	2	3				4					5	6				7	
					8	9			10						11		
12		13										14					15
								16			17						
18																19	
						20								21			
			22													23	
24	25										26						
	27	28								29	30						31
32																	
						33	34				35						
36					37											38	
								39									
40																41	
		42										43					

ПО ГОРИЗОНТАЛІ:

1. Американський парламентарій. 5. Чиновник-ретроград з комедії Рязанова «Карнавальна ніч». 9. Земельний парламент в німецькомовних країнах. 12. Німецька компанія, один зі світових лідерів виробництва спортивних товарів. 14. Японський бренд годинників. 16. Королівська династія у Франції. 18. Французький художник та скульптор. 19. Не дай, Боже, з нього пана! 20. Звивиста гірська дорога. 24. Річка, яка впадає у Східно-Сибірське море. 26. Частина квартири. 27. Опера Джузеппе Верді. 30. Жіноча нічна сорочка. 33. Історична область на півдні Іспанії. 36. Відомий закарпатський письменник. 38. Столиця Південної Кореї. 39. Популярне українське пиво. 40. Колишня назва евенків. 41. Хто на... – тому пиріг. 42. Київський князь, син Святослава. 43. Тимчасове покращення стадії хронічної хвороби.

ПО ВЕРТИКАЛІ:

2. Трапеза, яку треба розділити з другом. 3. Атмосферні опади. 4. Комаха, якій аплодують під час польоту. 6. Автор романів «Собор Паризької Богоматері» та «Знедолені». 7. Знак Зодіаку. 8. Ім'я, яке давньогрецькою означає «життя є спасінням». 10. Порода крупного собаки. 11. Американський мандрівник-полярник, який у 1909 році вперше підкорив Північний полюс. 12. Відомий італійський кутюр'є. 13. Видатний американський кіноактор. 15. Виголене місце на голові католицького священика. 16. Представник нецивілізованого племені. 17. Предки мексиканців. 20. Нічна пісня під балконом коханої дівчини. 21. Країна в Європі. 22. Місто в Чехії. 23. Безтурботно-щасливе життя. 25. Футбольний клуб Франції. 28. Алгебраїчний термін. 29. Знавець мови та літератури. 31. Наука, яка досліджує проблеми довкілля. 32. Добрий... – половина справи. 34. Чеський політик, батько «Празької весни» 1968 року. 35. Відома марка швейної машинки. 37. Ім'я маршала Броз Тіто. 38. Популярний британський рок-гурт 70-х років.

Відповіді на кросворд попереднього номера

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 4. Катіон. 5. Митник. 7. Писок. 9. Ріка. 10. Клуб. 11. Конденсат. 15. Шевроле. 16. Неаполь. 17. Троль. 18. Геродот. 21. Меценат. 23. Лапландія. 24. ОККО. 26. Муха. 29. Нітра. 31. Ерзац. 32. Ананд. 33. Мекка. 34. Анкета. 35. Вагант.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Біда. 2. Тесленко. 3. Стик. 4. Каркуша. 6. Кобальт. 7. Пінцет. 8. Кисень. 11. Крокодил. 12. Трапедія. 13. Аврора. 14. Коліно. 18. Гіпотеза. 19. Топонім. 20. Практика. 21. Медіана. 22. Турандот. 25. Козак. 27. Удача. 28. Оцет. 30. Вата.

Засновник – ТОВ «Редакція газети «Вісник Хустщини»

Редакція не завжди поділяє думку авторів. Ніхто не має права примушувати редакцію публікувати той чи інший матеріал. Передрук без дозволу редакції заборонено. Редакція залишає за собою право вносити правки до матеріалів, що публікуються у газеті. Свідоцтво реєстрації ЗТ №725/317 Р від 28.02.2019
Адреса друкарні: видавництво «А-Прінт» ТОВ «ДІМ», м.Тернопіль, бульвар Т.Шевченка,1
Наша адреса: 90400, м. Хуст, вул. Корятовича, 3. Тел.: +380 (97) 074 77 07.
E-mail: khust.visnyk@gmail.com
Друк офсетний Ум. Друк. Арк. 1. Наклад 7000 прим.
Директор Н.Головко
 З питань розміщення реклами звертайтеся за номером телефону: +380 (97) 074 77 07

<https://visnyk-khust.com.ua/>

<https://www.facebook.com/visnikkhust>